

holdet mellem Skole og Kirke er løst derved, at vi tage denne enkelte Religionstime ud af Skolen.

Jeg har følt Trang til at komme med disse Bemærkninger. Jeg ser godt, at de ligger noget fjernt fra Lovforslaget; men i den Henseende har jeg jo mange Følgesvende. Der er ikke saa faa, der have gjort Bemærkninger, som ogsaa i nogen Grad have ligget udenfor Lovforslaget, og om det end ikke er en Undskyldning, er der dog et gammelt Ord, der siger, at fælles Skade er Hoverow.

Nu skal jeg saa vende mig til Forslaget. Det første Punkt der; det, som det ærede Medlem fra Kerteminde (Edvard Larsen) kaldte Grundlaget eller Fundamentet, er jo Valgretten, og der er fra forskellige Sider kommet Indvendinger mod den Ordning, den højtærede Kultusminister har foreslaaet her i Loven, disse Betegnelser, han har brugt, om aabenlyst at fornægte den kristne Tro og vitterligt at føre et forargeligt Levned eller ved Dom at være funden skyldig i en vanærende Handling. Jeg vil sige, hvordan jeg ser paa disse Betegnelser. Jeg er enig med ærede Medlemmer i, at de skulle ikke gerne bruges som en Slags Formel, hvorved man kan udelukke andre fra at faa kirkelig Valgret, selv om de ønske det. Det er altid en farlig Ting at udelukke Folk fra at faa Valgret. Derimod mener jeg, at disse Betegnelser — eller i alt Fald nogle Betegnelser, som ere i Slægt med dem, for jeg tør ikke sige, at den højtærede Kultusminister netop har fundet det sidste og endegyldige Udtryk for, hvad der kunde være rigtigt der, thi det endegyldige Udtryk er ikke saa let at finde — mere ere til Prøvelse for Folk selv, om de have Lyst til at faa Valgret, om de høre hjemme der, om de have noget der at gøre, og om de derfor ville melde sig. Jeg vil derfor sige, at jeg kan ikke være enig med de ærede Medlemmer, som have udtalt, at den kirkelige Valgret skulde være homogen med akkurat det samme som den kommunale Valgret, selv uden Opholdsbestemmelsen; for det synes jeg næsten er ligesom at paatvinge en Del Mennesker en Valgret. Det er blevet sagt — jeg husker ikke af hvem —, at de give deres Villie Udtryk derved, at de blive optagne paa Mandtalslisterne og Valglisterne. Det synes jeg ikke, man kan sige, for Folk give sandelig ikke ret meget Udtryk for deres Villie ved at optages paa Mandtalslisterne. Alle blive vist optagne paa Mandtalslisterne; og de give heller ikke meget Udtryk for deres Villie ved at blive optagne paa Valglisterne,

thi dette besørge vel Kommunalbestyrerne som Regel en bloc. Det indeholder altsaa ingen Villiesytring fra de paagældendes Side. Naar den højtærede Kultusminister i Forslaget skriver, at Folk skulle melde sig enten mundtligt eller skriftligt — de maa vel ogsaa kunne melde sig skriftligt —, forstaar jeg dette saaledes, at det er hans Mening, at dermed skulle de udtrykke, at de selv mene, at de have noget der at gøre, og derfor ville de øve deres Valgret. Det er den Side af Sagen, som jeg lægger størst Vægt paa; at disse Udtryk indeholde ligesom et Middel til Selvprøvelse for dem, der melde sig for at faa kirkelig Valgret. Men derimod mener jeg rigtignok, at de, som skulle afgøre, hvem der skal have kirkelig Valgret, skulle være overordentlig liberale med Hensyn til at optage dem, der melde sig, idet de ved at melde sig mundtligt eller skriftligt for at faa kirkelig Valgret udtrykke, at de selv mene, at de have noget der at gøre, og saa skal man være overordentlig varsom med at udelukke dem. Jeg ved ikke, om jeg dermed træffer, hvad den højtærede Kultusminister mener — men han kan jo for øvrigt nok tale for sig selv. Jeg vil nøjes med at sige, at for mig er det væsentlige ved de Bestemmelser, der staa, at de komme til at staa som et Advis til de enkelte Vælgere om, at de skulle overveje med sig selv, om de ville melde sig til denne Valgret, om de have nogen Interesse i at bruge den, om de synes, de høre hjemme der eller ikke. I den Henseende forekommer det mig, at Bestemmelsen kan have nogen Betydning. Jeg kunde nemlig tænke mig, at i det Tilfælde, at man lavede en kirkelig Valgliste, som var fuldkommen ligeartet med den kommunale, og der blev udkrevet kirkelige Valg, vilde man derved fremme, at Agitationen kunde faa fat i dem, og at Folk kunde komme til at bruge en saadan kirkelig Valgret paa en Maade, som de maaske egentlig heller ikke selv kunde være tjente med.

Der er jo fra en vis kirkelig Side — jeg kan vel godt sige det aabent og lige ud: fra Indre Missions Side — ofte fremhævet, at den udstrakte kirkelige Valgret var en farlig Ting, fordi der ved den kommer mange Vælgere med, som staa i et forholdsvist ydre Forhold til Kirken, og fordi som Følge deraf de Valg, som foretages, ikke blive et Udtryk for det, som dog maaske er det stærkeste indre kristelige Liv, som leves i Sognet. Jeg vil gerne sige til Indre Missions Venner — jeg tror, jeg tør